

Bor Balázs

Képek és képtárak a weben

Egy kérdőív eredményei

*Amit egyszer feltettek az Internetre,
azt gyakorlatilag mindenki szabadon használhatja?*

2010.

1. A kérdésekről

Eredetileg két kérdésre voltam kíváncsi: hogyan járnak el az internetezők a weben „talált” képek felhasználásakor, illetve ismerik és hasznosnak tartják-e azt a mára közösségi portálokon is elterjedt funkciót, ahol egy képen személyeket, objektumokat lehet megjelölni interaktív módon. Kézenfekvő volt, hogy ennek kiderítésére egy egyszerű, online kitölthető kérdőívet készítsék. Fenti kérdéseimet azonban kiegészítettem néhány továbbival, melyek hasznosak lehetnek készülő szakdolgozatomhoz, illetve [saját képtáram](#) építéséhez. A kérdőív (ha lehet így nevezni ezt a néhány kérdést) természetesen közel sem hibátlan, de úgy gondolom, néhány következtetést le lehet vonni a válaszokból.

Az űrlapot 446 ember töltötte ki 2009. december 28. és 2010. január 28. között. A válaszadók között voltak a BME foto-lista és a KATALIST könyvtári levelezőlista tagjai, a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola hallgatói, valamint egyéb helyről érkező internetezők (különböző fórumokon, közösségi portálokon került meghirdetésre a kérdőív). Az opcionális kérdésre ugyan mindössze 96 válasz érkezett, de ezek többsége részletes, tanulságos vélemény volt. Az elvárásokat és az említett metaadatokat ahol lehetett, igyekeztem kategóriákba rendezni.

A válaszok értékelésére ebben a dokumentumban nem vállalkozom, meg fogom azonban ezt tenni szakdolgozatomban, illetve részekre (kérdésekre) bontva [blogomban](#). Ezúton is köszönöm a válaszadóknak, hogy kitöltötték az űrlapot. Nem volt könnyű dolguk, ugyanis azon kívül, hogy a *kép* elég általános fogalom (néhány kérdésben ugyan szerepelt, hogy nagyjából mire gondoltam), a feleletválasztós kérdésekre sok esetben nem lehetett „jó” választ adni, még ha szerepelt is bennük a leggyakrabban, vagy általában szó. Szempont volt azonban a könnyű kiértékelhetőség is. Itt jegyzem meg, hogy a különböző kérdésekre adott válaszok közti összefüggéseket nem vizsgáltam részletesen, rövid vizsgálódás után rájöttem ugyanis, hogy (ilyen számú válasznál legalábbis) nem figyelhetők meg jellemző tendenciák ilyen tekintetben (ilyen például az, hogy elégedettebb-e a keresés eredményével, aki főleg könyvtári képadatbázisokat használ).

A weben közzétett fájloknak kalandos sorsa lehet, egy idő után több helyről is elérhetőek lehetnek. Aki hivatkozni szeretne erre a dokumentumra, a cím és szerző feltüntetésén túl kérem az alábbi címet adja meg elérhetőségként:

<http://lib.borbalazs.hu/items/show/9>

2. Eredmények

2.1. Feleletválasztós kérdések (összesen 446 kitöltés)

1. Milyen szolgáltatást használ leggyakrabban a weben képek keresésére?

Google Képkereső, vagy más keresőmotor.	429	96,19%
Flickr, vagy ehhez hasonló közösségi képmegosztó oldalak.	6	1,35%
Digitális Képtár, Képkönyvtár, vagy más könyvtári képatadabázis.	5	1,12%
Egyéb képatadabázisok (pl. stock fotók között).	6	1,35%

2. Általában meg van elégedve a keresés eredményével?

Igen, többnyire megtalálom, amit keresek.	235	52,94%
Igen, bár nagyon szét vannak szórva a képek, több helyről kell összehalászni őket.	142	31,77%
Nem, sok az irreleváns találat.	60	13,45%
Általában nem találok olyan képet, amelyet szeretnék.	9	2,02%

3. Hogyan jár el a képek felhasználásakor?

Mindig megnézem, hogy nem áll-e szerzői jog védelme alatt.	53	11,88%
Megjelölöm a forrást, akkor nem lehet nagy baj.	103	23,09%
Amit egyszer feltettek az Internetre, azt gyakorlatilag mindenki szabadon használhatja...	151	33,86%
Semmilyen célra nem használom fel a keresett képeket.	139	31,17%

4. Milyen témájú képeket keres a leggyakrabban?

Portrék, emberek.	172	38,57%
Tájképek, természet.	128	28,70%
Tárgyak, gépek.	110	24,66%
Épületek, városképek.	36	8,07%

5. Általában milyen célra keresi ezeket a képeket?

Webdesign vagy egyéb grafikai tervezés.	34	7,62%
Cikkekhez, blogba illusztrációnak.	98	21,97%
Átalakítom őket, vagy montázsokat készítek.	36	8,07%
Csak nézegetem őket.	278	62,33%

6. Mi a véleménye a fekete-fehér képekről?

Nagyon tetszenek, főleg ilyeneket keresek.	43	9,23%
Néha üdítően hat a nagy színekavalkádban, esetenként ezt választom.	323	72,42%
Ha választhatok, mindig színes képekkel dolgozom.	68	15,25%
Egyáltalán nem tetszenek és nem is használom őket.	12	2,69%

7. Fényképekkel, vagy grafikával lehet hatásosabban illusztrálni?

Fényképekkel, mert valóságosabb látványt nyújt.	166	35,62%
Grafikával, mert letisztultabb, lényegre törőbb lehet, mint a fénykép.	108	24,22%
Fényképekkel, mert az általuk közvetített látványt még ma is objektívebbnek véli az ember.	117	26,23%
Grafikával, mert professzionálisabb, egyedibb hatást kelt.	55	12,33%

8. Készítené-e egyedi fotót vagy grafikát adott felhasználási célra?

Igen, legtöbbször ezt az utat választom.	49	10,99%
Szeretnék, de általában anyagi akadályai vannak.	133	29,82%
Nem, magam készítem el őket.	137	30,72%
Nem, hiszen a legtöbb témában már elkészült az a kép, amire szükségem van, csak meg kell keresnem.	127	28,48%

9. Hogyan tud könnyebben képeket keresni?

Egy-két címszót írok be és utána bélyegképek között válogatok.	269	60,31%
A témák szerint előre elrendezett bélyegképes képtárakat szeretem.	22	4,93%
Több szempontot adok meg keresőkérdésként, hogy szűkebb legyen a találati halmaz, utána nézem át a bélyegképeket.	113	25,34%
Általában tudom, mit keresek, a cím, szerző stb. alapján bélyegkép nélkül is megtalálnám.	42	9,42%

10. Használja-e a képen személyeket, objektumokat kerettel megjelölő funkciót?

Igen, szerintem nagyon hasznos.	42	9,01%
Használtam már, de meglennék nélküle is.	119	26,69%
Egyáltalán nem, szerintem elég ha címkéket csatolnak a képekhez.	108	24,22%
Nem találkoztam még ilyenrel egy képtárban sem.	177	39,69%

2.2. Opcionális kérdés

Milyen elvárásai vannak egy képtárral kapcsolatban? Milyen kereshető adatokat rögzítsenek a tárolt képek mellé? (96 válasz, ebből 74 értékelhető – szempontok után zárójelben a tartalmilag azonos válaszok száma látható)

2.2.1. Elvárások

1. Áttekinthetőség, rendszerezettség (5)
2. Gyorsaság (4)
3. Releváns találatok (3)
4. Könnyű kezelhetőség (3)
5. Nagy választék (3)
6. Felhasználó rajza ill. másik kép alapján keressen hasonló képeket (2)
7. Jó minőségű képek (2)
8. A Creative Commons licencű képek elkülöníthetők legyenek
9. Dátum alapján való keresés
10. Egyedi találatok (ne legyenek duplumok)
11. Háttérképek
12. Honlaptérkép
13. Kategóriák szerinti csoportosítás
14. A képek eredeti méretben és vízjel nélkül is elérhetőek legyenek
15. Hozzászólási, értékelési lehetőség, a képhez írt kommentekben való keresés
16. Leggyakrabban keresett témák kiemelése
17. Ne kelljen regisztrálni
18. Összekapcsolhatóság más webes és asztali alkalmazásokkal
19. Releváns találatok „kosárba” gyűjtése.
20. Változtatható méretű, böngészhető bélyegképek
21. Vírusmentesség

2.2.2. Rögzítendő adatok

1. Kép tárgya, témája (27)
2. Szerző neve (23)
3. Készítés ideje (20)
4. Hely, helyszín (16)
5. Felbontás (13)
6. Kép címe (11)
7. Jogok (9)
8. Fizikai méret (8)
9. Jellemző színek (6)
10. Technikai paraméterek, EXIF adatok (6)
11. Kategória (5)
12. Fájl típusa -kiterjesztés (3)
13. Kép lelőhelye (2)
14. Kép forrása. (2)
15. Leírás (2)
16. Elérhető más változatok (pl. fekete-fehér, színes)
17. Eredeti név, ha a kép alkotója álnevet használ
18. Felhasználói megjegyzések
19. Feltöltő neve
20. GPS koordináták
21. Hangulat
22. Hozzáadás ideje
23. Ismeretanyag kiegészítések
24. Kép stílusa
25. Képen látható szövegek
26. Népszerűségi adatok
27. Tulajdonos